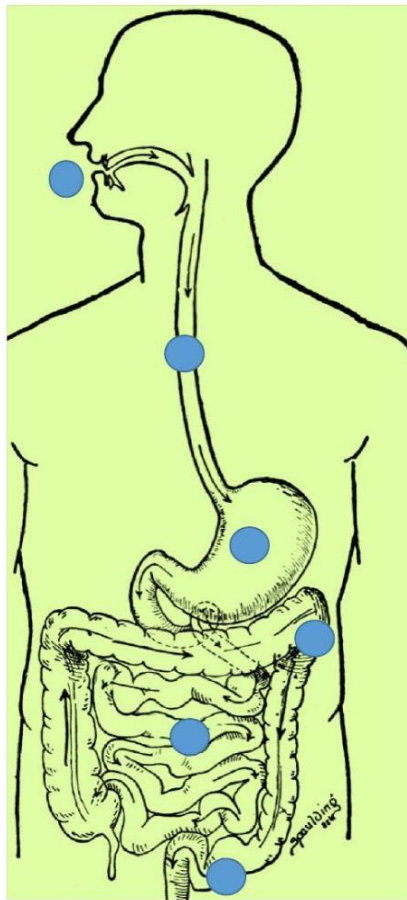

TELO ponavljanje – 4. razred

1. Po katerih dveh značilnostih so si ljudje med sabo lahko podobni? Za vsako napiši dva primera.
  - a) _____ : _____, _____
  - b) _____ : _____, _____
2. V čem je razlika med sorodniki in med ljudmi, ki niso v sorodu?
3. Kako imenujemo osnovni gradnik telesa?
4. Na katere tri dele delimo telo?
5. Primerjaj dva sistema v hiši z dvema sistemoma v telesu, tako da napišeš, v čem sta si podobna.
6. Naštej 4 načine, kako skrbimo za svoje telo.
7. Kakšen je pomen gibal?
8. Kateri deli telesa sestavljajo gibala?
9. Opiši, kaj se dogaja z mišicami roke, ko roko dvignemo in nato spustimo.
10. Kaj koristi mišicam? (4)
11. Koliko kosti ima odrasel človek?
12. Kakšen je pomen kosti v telesu? (4)
13. Ali so vsi sklepi enaki? Pojasni svojo trditev.
14. Kakšen je pomen prehranjevanja? (4)

15. K vsaki modri piki naredi ravno tanko črto in na njo napiši, kateri del prebavne poti prikazuje.

16. Kaj se zgodi s hrano v ustih?

17. Kaj se zgodi s hrano v želodcu?

18. Kaj se zgodi s hrano v tankem črevesju?

19. Kaj se zgodi s hrano v debelem črevesju?

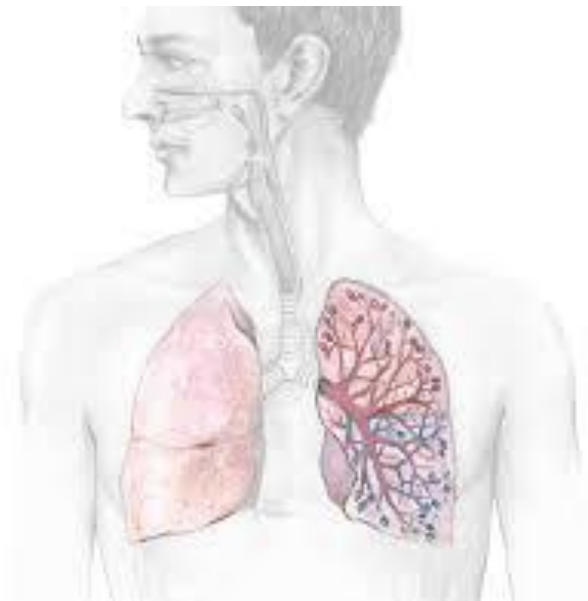
20. Zakaj je pomembno umivanje rok?

21. Kaj je posebnost mlečnih zob in koliko jih imamo?

22. Zakaj je umivanje stalnih zob celo bolj pomembno kot umivanje mlečnih?

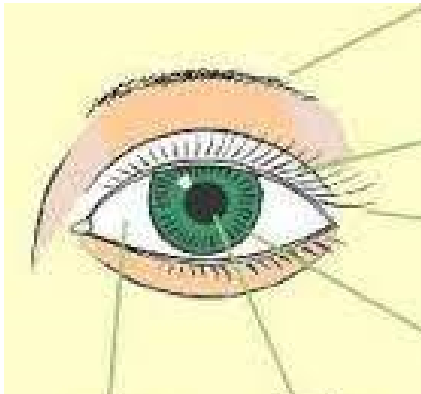
23. Največ koliko stalnih zob imajo lahko odrasli ljudje?

24. Kaj pomeni, da moramo jesti raznoliko in uravnoteženo hrano?
25. Kako veš, da je hrana pokvarjena?
26. Iz česa v telo pride voda in na katere načine vodo izločamo iz telesa?
27. Napiši, kaj veš o srcu.
28. Kaj so žile in kaj se po njih pretaka?
29. Poimenuj tri vrste žil in jih čim bolj opiši.
30. Zakaj kri kroži po žilah in katere so naloge krvi?
31. Kakšen je pomen dihanja? (2)
32. Kako se dihanje spreminja glede na našo aktivnost? Naštej vsaj še dve stvari, ki se ob tem spremenita.
33. Kako je kajenje povezano z dihali?
34. Ob sliki napiši dele dihalne poti in jih z ravno tanko črto poveži s poimenovanjem.

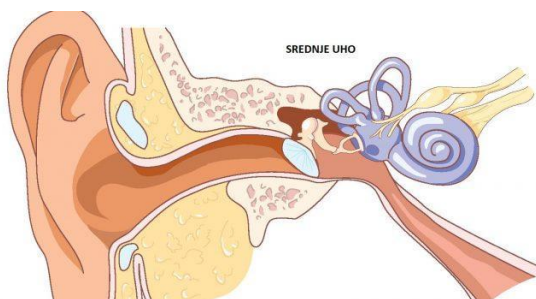
35. Kje kisik iz zraka preide v kri?
36. Kaj se zgodi z zrakom v nosni votlini, ko ga vdihnemo? (3)

37. Zakaj ni dobro, da pozimi dihamo skozi usta?
38. Kaj je zrak in kako je sestavljen?
39. Zakaj naše telo potrebuje kisik?
40. Katera so naša čutila in katere informacije preko vsakega čutila dobimo?
41. Kakšen je pomen čutil?
42. Kje so živci in kako so živci povezani s čutili?
43. Kako so možgani povezani s čutili?
44. Pojasni, kako je delovanje človeka, ki ima okvarjeno kako čutilo, drugačno od človeka brez okvar.
45. Ob sliki napiši na konec vsake črte dele očesa.

46. Kakšno nalogo imajo trepalnice, obrvi in veke?
47. Kakšno nalogo ima zenica?
48. Opiši, kako pomagajo očem sončna očala?
49. Opiši, kako pomagajo očem korekcijska očala?

50. Opiši, kako pomagajo očem prozorna očala brez leč?
51. Kako berejo slepi in kako imenujemo pisavo za slepe?
52. Kateri pogoji morajo biti izpolnjeni, da lahko jasno vidimo določeno podobo? (5)
53. Opiši, kako pride podoba, ki jo gledamo v knjigi, do naših možganov.
54. Kako imenujemo zunanji del ušesa?
55. Ob sliki napiši dele ušesa, po katerih potuje zvok do možganov in jih z ravno tanko črto poveži s poimenovanim delom.

56. Pojasni poskus, ko potrkaš po mizi in uho položiš na mizo, nato pa ga odmakneš.
57. Kaj vse nam pove zvok? Spomni se poskusa z mižanjem. (3)
58. Kaj je vonj in kaj je voh.
59. Kako informacija o vonju pride do naših možganov? (3)
60. Kakšno nalogo še ima nos poleg tega, da prenaša informacijo o vonju?
61. Zakaj je možno, da nam sok iz ust priteče skozi nos?

62. katero je čutilo za okus in kaj poleg okusa z njim še čutimo?
63. kateri so osnovni štirje okusi?
64. katero je največje čutilo?
65. naštej vsaj 4 informacije, ki jih dobiš preko kože?
66. poleg tega, da je koža čutilo, ima še dve zelo pomembni funkciji za celo naše telo. kateri sta?
67. zakaj se potimo?
68. opiši, kako poteka potenje.
69. katere snovi in dejavnosti negativno vplivajo na delovanje naših možganov in zato tudi čutil?
70. zakaj možganom pravimo tudi nadzorna soba?
71. kaj je v velikih možganih in kaj v malih možganih?
72. pojasni trditev: Z očmi gledamo, z možgani vidimo.
73. kaj poleg možganov še sodi k centralnem živčevju?
74. zakaj zdravniki operirajo možgane, ne da bi bolnika uspavali?
75. ali so možgani res mišica? zakaj je nastal ta rek?
76. v koliko smereh potekajo sporočila v telesu? opiši obe poti.
77. kakšne odzive telesa imenujemo refleksi? navedi dva primera.
-

SAMOPRESOJA

	ZELO DOBRO ŽE ZNAM	NISEM ŠE POVSEM PREPRIČAN-A V	O TEM VEM ZELO MALO
MIŠICE, KOSTI, GIBANJE			
PREBAVILA, ZOBJE, HRANA			
KRI, SRCE, KRVOŽILJE			
DIHANJE			
OČI			
UŠESA			
NOS			
JEZIK			
KOŽA			
MOŽGANI, ŽIVČEVJE			

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- ve, da so ljudje in tudi vsa druga živa bitja zgrajena iz celic,
- opiše osnovno zgradbo in razume osnove delovanja človeškega telesa,
- zna pojasniti pomen in delovanje človeškega telesa,
- ve, da je večja podobnost med sorodniki kot med nesorodniki,
- zna spremljati in opisati spremembe v osebni rasti in razvoju,
- pozna pomen pestre in uravnotežene hrane za zdravje in rast ljudi,
- zna navesti konkretne primere, ki potrjujejo, da je odgovoren pri skrbi za svoje zdravje,
- spoštuje različnost med ljudmi in to pokaže s svojim ravnanjem.

VSEBINE

osnovna zgradba in delovanje človeškega telesa

okostje

gibala

prebavila

srce, kri in žile

izločala

dihala

čutila in živčevje

osebna higiena

rast in razvoj

odnos, stališča do različnosti

CILJI

Učenci znajo:

pojasniti, da so ljudje in tudi vsa druga živa bitja zgrajena iz celic,
utemeljiti, da okostje (s sklepi) in mišice omogočajo gibanje telesa,
dokazati, da se mišice skrčijo in sproščajo,
opisati pomen hrane in razložiti, kaj se dogaja s hrano v človeškem telesu,
utemeljiti pomen zdravih zob in osebne higiene pri preprečevanju bolezni,
razložiti osnovni pomen krvi,
pojasniti, da teče kri po žilah, da jo poganja srce in da je krvožilje sklenjeno,
meriti frekvenco srčnega utripa,
načrtovati in izvajati preprosto raziskavo, s katero ugotavljajo, kako se spreminja srčni utrip s telesnim naporom,
risati, brati in razložiti grafični prikaz (npr. histogram),
opisati dihalno pot,
razložiti, da se v pljučih izmenjujeta dihalna plina (ogljikov dioksid in kisik) ter razliko v sestavi vdihanega in izdihanega zraka,
s svojimi besedami povedati, da je kisik potreben, da se v celicah sprošča energija, ki je shranjena v hrani,
vrednotiti škodljive posledice kajenja,
razložiti pomen izločanja vode z neravnimi snovmi iz telesa in vlogo ledvic pri tem,
dokazati, da so čutila sprejemniki podatkov in da omogočajo razlikovanje zunanjih dražljajev po vrsti in količini,
opisati, kako potujejo odzivi čutil po živcih v možgane in pojasniti osnovni pomen možganov,
pojasniti, da živčevje uravnava delovanje telesa in da morajo za normalno delovanje telesa usklajeno delovati vsi njegovi deli,
utemeljiti, da so posledice uživanja drog, alkohola in nekaterih zdravil lahko tudi hude (smrtno nevarne),
prikazati, da je večja podobnost med sorodniki kot med nesorodniki,
ugotoviti skupne značilnosti ljudi ter dedno pogojene razlike, po katerih se razlikujejo skupine in posamezniki,
spremljati spremembe v osebni rasti in razvoju (masa, višina),
opisati puberteto in spremembe v spolnem razvoju pri dekletih in fantih,
pojasniti, kako ljudje razlagajo različnost.